

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . I kor. Egy óra. . . I kor. 50 Hll.
 Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolós szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utóza 47. és 48. szám.

A strike.

Ujabb időben a szocialis harcz legjelentősebb fegyvere: a strike, szomorú aktualitásra tett szert. Strike itt, strike ott, strike mindenütt.

A polgári észjárás megdöbbenéssel áll az eseményekkel szemben és erélye-vesztetten zsandárért kiabál.

Polgári társadalmunkat készületlenül találja ez a harcz és kezeit tördelve nézi tanácstalanul mint lesz lángoló gondolatok és jelszavak martalékává vagy, jólét és ipari fellendülés.

„Emberséges bánásmódot a munkénak“, „Béremelést“, „Jogot a népnek“, „Kenyeret és jogot“, „Nem leszünk fehér rabszolgák“, „Kevesebb munkát több bért“. Nem a kérelem, de a fenyegető követelődzés hangján ejtetnek ki a szólamok, s a nap-nap mellett arcza verejtékében fürdő munkaadó magyar gyáros könyes szemmel nézi gyárának füstölni megszünt kéményét, és fáradságos munkájával ezer gond között alapított vállalatának dicstelen — bukását.

A sajtó — regisztrálván az esetet „lelketlen izgatók művéről“ beszél, és hogy ebben igaza van: a társadalom büne.

És ha megkérjük a „lelketlen izgatót“: czéledat elérted-e? Béremelés van-e? Joga a népnek van-e? Miután ezer vagy hány munkást becsületes kenyerétől végkép megfosztott a vállalat bukása — cinikus nyugalommal fogja mondani: a czél nem is az volt. A nagy eszmeharcznak, melyet szolgálók, ez csak kis epizódyszerű ütközete volt, s ez az ezer vagy hány fő az ütközetnek halottja csak. Osztályrészünk már most a koldustarisznya, nőiké, gyermeküké az éhenhalás. De hagymázos nyögésük, nőik és gyermekeik jaja a társadalomhoz kiált fel . . . igen . . . a társadalomhoz, mely elhagyta őket, mielőtt befogadta volna. Áldozati barmok voltak s az eszme oltárán kell elvérzeniök.

A „rongyos ember“ nem sympathikus lény. Az dolgozzon és szombaton — igya el a keresetét, avagy fizesse a munkás pénztárba, tápláljon belőle félbe maradt ügyvédek, eszmelovágokat, kik az izgatást hivatásukká emelik és ennek derekasan megfelelni kötelességüknek tartják.

Mért nem foghatnak helyt a szocialis elméletek minden művelt társaságában? Mért borzadunk meg már a szocialista szó hallatára?

Hiszen ezen elméletek kezelését

a társadalom számottevő faktorainak kellene kézbe venni, a közigazgatók és honorátorok kezébe való ez, mint akik hivatvák a tömeg mind szélesebb és szélesebb rétegeit a társadalom keretébe beilleszteni.

Ellenben csak a közelmúltban is volt alkalmunk gyönyörködni abban, hogy két egyetemi tanárra a szocialis kérdések fejtegetéséért „feszítsd meg“-et kiáltott a művelt magyar közönség.

Eszme-harcz folyik itten, uraim, eszme-harcz, folytatása annak, mely a francia nagy forradalommal világot rázó fordulathoz jutott, felszabadítván világszerte a gondolatot és a szót. Ez a harcz tovább hat ma is, éles határvonalat vonván annak idején kormányzó és kormányzottak közé s újabb változatában capitálisták és proletárok közé.

Hogy ez eszme-harczban egyenlő legyen fegyverünk, elsősorban tudnunk volna szükséges.

Ismernünk kellene az elméleteket, melyek a tömegeket mozgatják, ismerünk jelszavaik értékét, hogy czáfolhassuk ott, hol rosszak s mérlegelhesük ott, hol értékes voltak kerül ki.

E tekintetben a társadalom, spe-

Karácsony György.

Az ötödik felvonásból.

(A Debreczen főbíráját megfojtató Karácsony megtudja, hogy ismeretlenül saját atyját gyilkoltatta meg, kinek törvénytelen gyermeke ő. A török had, felbőszülve Karácsony árulásán, a város körül zsidong, rohamra készül. A városház kapuja megnyílik s hozzak a főbíró koporsóját; *Fábricius*, a pap és néhány tanácsos követi. A szin elején, *Karácsony*, *Karácsony anyja* és egyik vezére: *Szócs* állanak.)

Szócs.

Uram, hozzák a holtat.

Karácsony.

(Felriad). Engemet?

Szócs.

A főbíró koporsóját.

Karácsony.

Vagy ugy . . .

Karácsony anyja.

(A koporsóhoz rohan.)

Megálljatok! E holttesthez jogom van.

Ez ember férjem volt! Bár a világ

Nem tudta is frigyünket. Óh, uram, Miért hagytál el engemet! (A koporsóra borul.)

Fábricius.

Ki vagy,

Te élő gyász? Ne háborítsd az alvót.

Karácsony anyja.

Sirassátok ti főbírákat,

Én könyemet férjemre hullatom!

Fábricius.

Mily balgatagság! Nem volt hitvese.

Eredj, szegény nő . . .

Karácsony anyja.

Százszot is szegény, Hogy mindig későn hallik jajszavam! Az ég hű szivvel vert meg engemet.

Karácsony.

Fábricius! Ki ott fekszik: atyám volt!

Ki a koporsóján zokog: anyám.

Fábricius.

Megálljatok — valót beszélsz, te örült?

Karácsony.

Hogy ez való: siratva átkozom.

Fábricius.

Karácsony! Apagyilkos?

Karácsony.

Az vagyok. Nem ismerem s megfojtattam atyámat:

Fábricius.

Teremtő Isten! Ez szörnyü eset.

Karácsony.

Oly szörnyü, hogy megháborul belé,

Ki csak eszmélni tud.

Fábricius.

Irtóztató! Gonosz voltál — borzasztón bűnhődöl.

Karácsony.

Gonosz voltam? Mert a vér is gonosz volt,

Melyből fogantattam! Gonosz halott ez,

Mert összedulta két sziv életét,

Enyémet és anyámét. Kárhozat rád

Koporsódban is, meggyilkolt tetem!

A női szépség ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra“ féle arczcerém, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatású arczcerém, **szeplő, májfoltok, vörös pattanások és mindennemű bőrtisztátalanság ellen.** —

Egy tégely 1 korona, hozzá való szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: **Dr. ROTSCHNEK V. EMIL utóda**

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

cialiter a magyar társadalom, feladattól teljesen tájékozatlan.*

S ezen indolentiának érdemes gyümölcse aztán az, hogy félművelt, gyakran analphabet demagógok tolják fel magokat a tömeg vezéréül, félreértelmezvén a sociológia nagy tudományának fenséges sarktételeit.

Pedig sem isteni, sem emberi rendre nincs vészthozóbb, mint egy félremagyarozott bölcséleti tétel.

Innen van azután az, hogy szerencsétlen hazánkban a züllött demagóg kritika nélkül átvevén a nagy nyugoti tudomány distinctióit: a proletáriatus harcát hirdeti a capitalizmus ellen, holott capitalizmusról tökeszegény hazánkban beszélni — ironia.

Hol zsenge ipari vállalatok fennállásában és megerősödésében a hitelnek oly jelentékeny szerep jut, hol ezer okból nap-nap után vállalatok bukhatnak s tőkék vesznek el — ott csakis a társadalmi érdekközösség tudatának erős kifejlődése vezethet a köz boldogulására.

Epen e sorok írójának volt alkalmam a jelenleg pusztító kefégyári strikeben azt a tapasztalatot tennem, hogy a békéltetésre kiküldött munkások értelmesebbjei korántsem zárkóztak el annak beösmérése elől, hogy érdekeik a gyárosok érdekeivel a jelen esetben különösen összevágának, s velük való társalgásomból azt a benyomást merítettem, hogy társaikhoz visszamenve a gyárosok által nyújtott messzemenő engedményeket méltányolni, s másnap kész örömmel munkába állani fognak.

Nem úgy történt. A nyújtott jobbot visszautasították.

Képzelem, hogy kiérve a strike-tanyára, az existenciájáról biztos jövővény demagóg meggyőző érvei közt ilyen is lehetett: „Lássátok, már meg vannak ijedve a gyárosok. Már enged-

* Pikler Gyula a budapesti egyetem filozófia tanára szociológiai munkáit németül, Németországban adja ki, mert nálunk nincs olvasója.

A végső ítéletnek trombitája
Ne hívjon téged s engem támadásra!

Fábricius.

Kegyetlen, hát megátkozod atyádat?

Karácsony.

Ő benne is magamat átkozom!
Vigyétek! Mert ha még soká dübörg
A vér agyamba: háborult kezekkel
Felszaggatom koporsózárait,
Kihányom testét a veszett ebeknek,
Hogy helyettem lerágnak csontjairól
A húst — mert veszett eb az én nevem!

Fábricius.

Gyerünk! Isten haragja jár felettünk.

Karácsony anyja.

Utolsó utadon veled megyek,
Ki elhagyta az élet utjain.

(El a koporsó után.)

Karácsony.

Most jól vagyok. Már semmi sem kötöz
Ez utált földi léthez. Vétkimet
Ne írjátok az égben, angyalok!
Leikemre vése hordom én magammal,
Ott lent, poklok feje, olvashatod.

nek. Csak még egy hétig szorítsátok, s vagy minden követelésteket megadják, vagy — tönkremennek a gyárak.“
S az áldozatok — szoritják.

Ródei Rezső.

Városi tisztviselők mozgalma.

(Az esztergomi felhívás.)

Következnek rendre a legszegényebbek, a városi tisztviselők. Jogos, igazságos és méltányos követeléssel. Esztergom város tisztviselői kara indította meg a mozgalmat és a mint értesültünk, a mozgalomhoz csatlakozni fog a székesfőváros közigazgatási tisztviselői kara is. Az esztergomi szózat, amelyet Vimmár Imre polgármester és Osváth Andor tanácsjegyző irtak alá, ekként hangzik:

Esztergom rend. tanácsu szab. kir. város tisztikara elérkezettnek látta az időt arra, hogy a hazai törvényhatósági jogú és rend. tanácsu városok tisztviselőihez emlékiratot intézzen a végből, hogy országos mozgalmat indítva, a Törvényhozás figyelmébe a városi tisztviselők helyzetének tarthatatlanságára felhívassék.

A létért folytatott nehéz küzdelemben minden biztató remény nélkül és teljesen elcsüggedve ez az utolsó kísérlet, a melytől egy jobb jövőnek hajnalhasadását várjuk. Abba helyezük most már egyedül reményünket, hogy minket, akik a nemzeti erősbödés és művelődés góczpontjait képező hazai városokban kétségbe nem vonható missziót teljesítettünk és teljesítünk, méltányolni fog Magyarország közvéleménye és súlyos anyagi helyzetünknek megjavítása érdekében sikra fog szállni a hazafias sajtó, a tisztviselőknek mindenkor, lelkes, igazságos barátja!

Lehetetlent nem fognak kérni a hazai városok tisztviselői az államhatalomtól. Mert amit kérnek, ahhoz emberileg joguk van.

A törvényhatósági joggal bíró városok tisztviselői a vármegyék tisztviselőivel törvény szerint minősítés tekintetében egyenlők. Lehetetlen tehát, hogy egy olyan törvény alkottassék, amely a vármegyék tisztviselőinek létet, méltánylást érdemlően biztosítva, a thj. városoknak egyenrangú tisztviselőiről hasonló módon ne gondoskodjék.

E rendezett tanácsu városok tisztviselői a községi törvény szelleme szerint egyenlő elbánás alá esnek a községi (falusi) alkalmazottakkal, holott az a terrenum, a

(Messziről kürtszó. Csatazaj.)

Hallod? Dübörg a föld. Közelg a vég.
Szöcs (kinéz.)

Ugy látom, a veres torony körül
Hadunkra tört a hitszegő pogány!

Karácsony.

Öljétek egymást, álnok emberek!
Nagyobb jót nem tehettek, mintha önnön
Veretekben gázoltok!

Szöcs (kifelé vigyázva)

Nő a vész!

Karácsony.

Dagadjon égig! — Félre álmodott
Királyság bábruhája! Porba váglak
Ennenkezem faragta koronám! (eldobja)
Le a vállamról, vérszínű lepel!
Piros leszek ma én nélküléd is.
Óh, mily könnyűnek érzem így magam!
Széles szabályam pehelyként forgatom.
László! Én itt halok meg. Nem megyek
Innen tovább.

Szöcs.

Én testemmel takarlak.

Oláh Gábor.

melyre rendelvek, a községekhez egyáltalán nem hasonlítható s amíg a községi (falusi) alkalmazott mindenki lehet, a ki nem analfabéta s választói joggal bír, a r. t. városok szabályrendeletekben gondoskodtak arról, hogy tisztviselőik magasabb minősítéssel bírijanak.

Első sérelmünk tehát az, hogy megfelelő intelligenciával alkalmaztatva és kellően érvényesülve, alárendelt helyzetben vagyunk. Második sérelmünk az, hogy fizetéseink ma nagy átlagban oly minimálisak, hogy azok az állami segéd- és kezelő személyzet fizetéseit sem érik el.

Mindkét sérelem orvoslást igényel, de ezen orvoslásnak gyökeresnek és olyannak kell lennie, hogy a r. t. városok tisztviselői kara biztosítsa arról, miszerint alárendelt helyzetéből kiemeltetik és fizetési viszonyai végleg igazságosan rendeztetnek.

Feketék a fehérek ellen.

(A hererók lázadásáról.)

Egy protestáns hittérítő leleplezései.

Ha az orosz-japán háború fordulatai annyira le nem kötnék az ujságok, az ujságolvasók figyelmét, nagyobb érdeklődést keltené az afrikai németgyarmatokban kitört lázadás; a hol is a feketék támadták meg fehér zsarnokaikat.

A feketék és fehérek ezen rémségekben, borzalmakban megdöbbentő élet-halál-harczáról, a hererók lázadásáról egy protestáns hittérítő, a ki a feketék között él, érdekesítő leleplezéseket közölt a berlini „Reichsboten“-ben. Ideiktatunk belőle némely részletet.

Uzsora- és rablókereskedés.

A hererók egész emberöltőn át nem támadtak meg soha, nem gyilkoltak meg soha fehér embert; éppen azért most egyszerű miként vadulhattak ilyen rettenetes ember és vagyonpusztító gyilkosokká? Hisz nemhogy rablásra és gyilkolásra nem vették soha a fehér emberekkel szemben, hanem mint felsőbb lényt tisztelték, rabszolgai felelemmel hódoltak nekik. Mi az oka tehát, hogy a feketék manap megvetik a fehéreket; sőt hogy oly sok gyarmatos, oly sok kereskedőt le is mészároltak közülük? Honnét és kiktől tanulták ezeket az iszonyatos kegyetlenkedéseket? Csakis azt mondhatni rá, hogy az uzorásoktól és rablókereskedőktől, a kik vadállatként bántak a benszülöttekkel, kiket megfosztottak az ősi földjüktől. És így nemcsak teljesen lejáratták a fehéreket a feketék előtt, hanem iszonyatos gyűlöletre keserítették a mezők gyermekkedélyü fekete lakóit.

A feketék kinsztásai.

Nem is csoda, ha boszura ragadtatta magát ez a gyűlölet. Hisz az egyik katona — csak rövidesen a lázadás kitörése előtt — darabokra törte az egyik herero koponyáját, pedig ártatlan volt a szerencsétlen.

A botozások, a korbácsolások, az ártatlanoknak a holtvéresre verése: napirenden voltak.

És azután a lapokból ösmert Ahrenberg herceg szörnyű emberkinzásai sem egyedüliek voltak. Pedig ezek nem műveletlen fekete emberek, hanem képzett fehér urak voltak. Mert az emberi nem kivetését küldötték a civilizációt terjeszteni. A kik gyalázatot hoztak a német névre és vérszomjas bánásukkal, bújalkodásaikkal, állatiasságokkal a boszutűzét gyújtották fel, a mi nem is csoda, hisz az Ahrenberg herceg által halálra győtrött feketének az anyja is egy fekete hercegnő volt, a ki a benszülött nagyurakkal, főnőkkel állott vérszerinti rokonságban! . . . Ugyan mit csinálnának az olyannal, a ki a mi hercegi

családjainkkal szemben vetemedne hasonlókra? . . . Vagy talán a herero főnök Maharero Sámuel, Rinund Asa, Nandjua és a többiek is azonnal elfelejtették Ahrenberg herceg állatias gyilkolásait?

A feketék támadása.

Bizonyos ujságok rémdolgokat irnak a hererok mérszárlásairól, hogy nemcsak a telepítvényes férfiakat, de az asszonyokat is lemészárolják.

Hát az igaz, hogy a feketék kegyetlenül pusztítottak el számos fehértelepítvényest, de ezek rá is szolgáltak, midőn gyalázatosan törtek a feketék asszonyaira. Mert bár sok fehér adta össze magát feketenővel, nem egyszer még a hererótól is elrabolták a feleségét. És erkölcsileg bármily alacsony fokon is áll ez a fekete, eme leirhatatlan vadságok mégis az ő műveletlen értelmét is feltűzték.

Majd egész sereg telepítvényes család, férfit, nőket, gyermekeket felsorol a hitértitő, a kiknek kegyelmeztek a feketék és hivatkozik magára és társaira, a kik mindig emberségesek, jóindulatúak voltak a feketékhez, kik azután a gyilkolások, a pusztítások lázadó rohamai között is hálás szívvel kimélték őket.

A feketék és fehér hóhérai

És a szép, a megindító példának a felsorolása után, (melyeknél a keresztyén feketék különösen kiténtették magukat), azal végezi a fehér hittititő Németországban nagy megdöbbenést keltett leleplezéseit, hogy a feketék sem a nők, sem az ártatlan gyermekek lemészárlására nem vetemedtek és ha egyáltalában ezt akarták volna, akkor a szétszórt fekvésű telepítvényeken tetszés szerint mérszárolhattak volna le minden fehér! De nem tették! És így az ősvadságukban is emberiesebben viselkedtek, mint azok a fehér hóhérok, a kik a civilizáció ürügyével gyilkolták, gyötörték és rabolták a feketéket.

Mi az ujság?

Hunczut az a szolgabíró . . . A cs. és kir. 68-as gyalogezrednek három zászlóalját most vitték le Boszniába Budapestről illetőleg Szolnokról. Ezen alkalomból érdekes felemlíteni, hogy a 68-dik gyalogezred: a legmagyarabb ezred az egész armádiában, ez az egyedüli, amelyiknek legénysége 100 perczentben magyar és az egyedüli ezred, amelynek legénysége a magyaron kívül semmi más nyelvet nem ért. Az ezred résztvett a hatvanhatodik és a boszniai hadjáratokban is, ahol a jászok gyerekek vitézségüknek valódi próbáit adták mindig. Ebben az ezredben, szolgált rövid ideig József Agost főherceg is hadnagy rangban. Végül ennek az ezrednek az élén lovagolt be a Rákosról a fővárosba egyszer Albrecht főherceg. A fiuk jókedvre kaptak és elkezdtek énekelni, hogy jaj de hunczut . . . az a szolgabíró. Albrecht főherceg ijedten fordult hátra, de a mellette lovagló ezredadjudáns megnyugtatólag magyarázta a főhercegnek: Es ist nur der szolgabíró. Amire aztán Albrecht főherceg is fellélegzett.

Vörös cipő és csizma nyomok.

Még idáig nem sikerült kézre keríteni a lemészárolt nagyszalontai malomigazgató gyilkosait. Vámosy Mihály ügyész, ki a vizsgálatot vezette az ügyészség részéről, megvan győződve, hogy a bünténybe belejátszott a szerencsétlen malomigazgatónál a gyilkosság éjszakáján időző asszony keze. A vizsgálat során ugyanis a gazdák malmának azon munkása, aki az épület lámpáinak meggyújtásával volt megbízva, azt vallotta, hogy esti 7 órakor a malomigazgató lakásába

vezető lisztraktárba megfordult munkája közben, de ott semmi gyanusat nem vett észre. Minthogy az utcára nyíló ajtók zárva voltak s az este hazatérő Bogár Gyula érintetlenül találta a zárat, a mikor lakására benyitott, csak az lehetséges, hogy az a némbor, a kít később fogadott, engedte be a gyilkosokat. A vizsgálat megállapította, hogy a Wertheim-szekrény, a melyben a malom pénzét őrizték, laza állapotban volt, a mi megkönnyítette a czinkosok rablási munkáját. A gyilkosok sietségükben a szekrényben felejtettek egy jelentékenyebb összeget, mely a treszorban egy szivaros dobozba volt rejtve. Buday Antal nagyszalontai vizsgálóbíró a nap folyamán több embert hallgatott ki, a rendőrség pedig a szekercze lenyomata és a vértócsából kiinduló csizma és női cipő nyomok alapján kutatja a tetteseket. Bogár Gyulát, a meggyilkolt dúsgazdag malomigazgatót nagy részvéttel kísérték utolsó pihenőjére.

Besorozott menyecske.

L. Jankef, mint egy zsidó család posthumus gyermeke, bár lánynak született, ősi tradíció szerint a korán elhunyt édesapja nevét kapta és viselte is békeséggel. Felserdült s e férfias névvel férjhez is ment, sőt e házasságából már gyermek is született, mikor a behívó czédulát most megkapta. Nagy volt a riadalom az egész családban. Háboru ütött ki: elfogyott a regement, hogy a menyecskéket is fegyver alá szölitják? Sulyos aggodalmak között jelentkezett anyjával együtt a katonai nyilvántartási hivatalba, hol a szoknyás ujonczjelölt természetesen élénk feltűnést keltett. A menyecske törlése iránt azután csakhamar folyamatba tették a hivatalos eljárást, melynek koronatanuja a — gölya néni volt . . .

Gyilkos detektív.

A rémregények irodalmába illik az az eset, amely most foglalkoztatja a berlinieket. Pár héttel ezelőtt a német fővárosban megöltek és kiraboltak egy szatócsnét. A gyilkos elmenekült s a rendőrség megbízást adott Kries detektívnek a kutatására, mert ő személyes jó ismerőse volt a szatócsnénak s okvetlenül megtalálja a tettest. A detektív hozzálátott a kutatáshoz és nem derített fel semmit. Pár nappal ezelőtt a rendőrség névtelen levelet kapott, melyben arról értesítették, hogy a gyilkos maga a kutató detektív. A rendőrfőnök titokban tartotta az értesítést, aztán megfigyeltette a detektívet. A kutatás meglepő eredménnyel járt: megtalálták Kries detektívnél a meggyilkoltak ékszerait és egy csomó pénzt. A szenzációs fordulat képzelhető feltűnést keltett.

Gyilkos szerelem.

(Regény a hónapos szobából.)

Budapesten, ebben az óriási büntényben ismét szerelmi gyilkosság történt. Egy szerelmes fiatal ember agyonlőtte kedvesét és magát. A gyilkos merénylet előtt azt kiáltván kedvesére:

— Ha a halálban is, de az enyém leszel . . .

Megállapították, hogy a leány Szilvási Flórika, apatini születésű 22 éves, Szilvási János bajtai községi jegyző leánya, a gyilkos fiatal ember pedig Hatz Béla volt községi irnok. A leány a mult esztendő márcziusában ismerkedett meg Hatz Bélával, akit az apja irnoknak alkalmazott. Az ismeretségből szerelem lett, amelyet a fiatalok gondosan titkoltak. Ez év februárjában azután a leány megvallotta édesapjá-

nak, hogy szereti a fiatal irnokot, amire Szilvási elcsapta Hatzot.

Hatz márczius elsején jött a fővárosba és pár nappal később megérkezett a leány is, aki nagynénjéhez, Klietsch Teréz kávécsarnok tulajdonosnőhöz szállt a Muzeum-körut 7. szám alatt. Azóta többször találkozott. A leány nem volt elkészülve a tragédiára, amit az is bizonyít, hogy 7 órára megígérte a visszaérkezését.

A körülrajongott szőke szépség.

Szilvási Flórika öt évvel ezelőtt a nővérel, Mariskával jött fel először a fővárosba nagynénjéhez, Klietsch Terézhez, akinek a kávémérésébe akkoriban egyetemi hallgatók jártak, akik a szép szőke leányt rajongással vették körül. A vidéki leányokat valóságos ünnepezték és ezek hamarosan annyira hozzászórtak a nagyvárosi élethez, hogy nem tudtak megválni tőle. Hazáza mentek is pár hónapra, újból visszatértek Klietsch Terézhez, aki bálókba, hangversenyekbe vitte a leányokat; ugyhogy azok csakhamar az aranyifjuság ünnepeit kedvencei lettek. Két évvel ezelőtt Szeitz Imre fővárosi ügyvéd megszerette Mariskát és feleségül vette. Flórika itt maradt még a mult év márcziusáig és akkor visszatért apjához, akit ebben az időben Apatinból áthelyeztek Bajtára. A leány itt beleszeretett Hatzba, de nagynénje meghívására már áprilisban visszatért a fővárosba.

Az eljegyzés története.

Itt megismerkedett Nárai Albert mérnökkel, aki nagynénjétől megkérte a leány kezét. Flórika nem mert ellenkezni, mert akkor kiderült volna Hatzzal való szerelme. Eljegyeztette tehát magát a mérnökkel és mintegy egy évig járt jegyben. Ezalatt az idő alatt folyton levelezésben állott Hatz Bélával. Minden levelében rajongó szeretettel szól a legényhez, „egyetlen mindenemnek”, „drága édes apuskámnak” szólította a fiatal embert. Ez év márcziusában már nem bírta tovább a szerelmes epekedést, hazautazott édes apjához, ahol bevallotta a Hatzzal való szerelmét. Ekkor az apa elkergette a fiatal irnokot, aki után a leány visszatartotta a fővárosba és tovább is fenntartotta a vele való érintkezést. Egy alkalommal a mult hónap végén Hatzot elvitte nagynénje kávémérésébe, ott bemutatta és a nagynénjét akarta megnyerni arra, hogy segítse elő egybekelésüket. Természetesen ez nem sikerült és Klietsch Teréz megtiltotta, hogy a legény a kávémérésébe betegye a lábát. Ugy látszik, hogy ez a reménytelenség érlelte meg a fiatal emberben a borzalmas tragédia tervét.

Dráma a hónapos szobában.

Tegnap délután szürke selyemruhába öltözött Flórika. Három órakor bement a Muzeum-körut 9. számú ház házmesternéjéhez, aki panaszkodott neki, hogy festenek a lakásában s fél, hogy festék csöppenik a madaraira.

— Jaj de jó! mondta Flórika. Adja be hozzám, én majd vigyázok rájuk.

Ezzel mindjárt le is szedte a kalitkát a falról s dédelgetve, becézve bevitte őket a szobájába. Elhelyezte őket az ablakon, azután elment hazuról — egyenesen Hatz Bélához.

Itt történt a tragédia. Egy darabig enyelegtek, beszélgettek, amikor egyszerre Störkné, a háziasszony szenvedélyes kiáltást hallott. A fiatal ember hangja volt, a ki ezt mondta:

— Ha a halálban is, de az enyém leszel.

Négy revolverlövés dördült el ezután, azután minden csendes lett . . . Később a ház nép jelentésére a halottakat kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Egyházi élet.

Istentiszteletek sorrendje. Vasárnap, ápr. 10-én d. e. 9 órakor a ref. templomokban: nagytemplomban Jánosi Zoltán lelk., kistemplomban Biró Ferencz s. lelk., ispotálytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelk., újtemplomban Uray Sándor püspöki s. lelk. Csapókerthben Kovács János népisk. felügyelő, Homokkerthben Szele György lelk.

A debreczeni ev. ref. egyház-megye Dávidházy János esperes és Nadányi Miklós e. m. gondnok elnöklete alatti tavaszi rendes közgyűlését f. évi április hó 12-én d. e. 9 órakor tartja az egyház tanácstermében. Ezt előzőleg április 11-én d. u. 4 órakor előértekezlet tartatik ugyanazon helyiségben.

Fehér vasárnap. Az istentiszteletek a róm. kath. templomban f. hó 10-én, fehérvasárnapon, a következő sorrendben fognak tartatni: Délelőtt szt. misét mondának: 6 órakor Pák Emil, 7 órakor Szabó István, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt; 9 órakor az ünnepélyes nagy misét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja segédlettel s azután Szabó István predikál, 11-kor misézik Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetitszárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A 12 óras misét mondja: Nyári Ignác. Délután 3-kor kereszténytanítás, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, 8 órakor lytania, szt. olvasó. 5 órakor Jézus szents. szive ársulat hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, szt. beszéd, körmenet s lytania.

Az ázsiai világháború.

Megszállott koreai városok.

Koreai részről eredő táviratok jelentik, hogy az oroszok az Tumén folyó mellett lévő határvárosok hat legnagyobbikát megszállták. A köncsungi koreai prefektus jelenté, hogy számos csapat vonult vissza Jönanphóból Anosuba, úgy hogy Jönanphoban csak 100 katoná és néhány kereskedő van.

Pétervár, április 8.

A hivatalos közlöny jelenti: Az orosz alattvalók, valamint a koreai követség és konzulátusok épületeit ideiglenesen Franciaország diplomáciai és konzuli képviselőre bízták, mert az orosz ügyvivő elutasított.

Port Artur újabb ostroma.

Londoni távirat szerint az orosz „Perezet“ páncélos hajó parancsnoka jelenti, hogy éjjel után a japán hadihajók támadó mozdulatot tettek és lőtávolba érven, bizonyosan megindítják a tüzelést. Az oroszok azt hiszik, hogy ez a támadás csak foglalkoztatás a japán gyalogság partraszállításának védelmére.

Az elsüllyedt Varjagról.

Hiteles értesítés most jön a japánok által elsüllyesztett Varjag orosz cirkáló hajó legénységének sorsáról. Szomoru ez az oroszokra. A büszke hajó legénységének 48%-a meghalt, 28%-a megsebesült, többen foglyul estek és csak néhányan menekültek meg.

A társaságból.

Elnéztem a városháza előtti kiskert gyarapítást. A mit a rendőrség a legényeivel el nem érhetett, most néhány szál virág megteszi. Zugas, morgás, tolokodás nélkül szorítja le a szokott térről azon gazdalelemek százait, ezreit, akik ösidők óta, ünnepi napokon, itt gyülekeztek és itt végezték a csacska törvényt, az ugynevezett — *köpködő kaszinóban* . . .

A hegyes hasu, hegyes bóbás kalapu czivisektől bucsuzzunk, ime virágszálakat ültetnek, gyepágyakat és cserjéket telepítenek a helyökre . . . Bucsuzzunk a szokott régi képtől.

Röfös bajuszu Bálint bácsi körül, ezután legfeljebb a Bika kerek asztala mellett gyülekezhetnek a nem kevésbé hegyes bajuszu Jónák, Polgáriak, Jobbágyok és a többi érdemes nemzeti urak, akik a városház előtti gyülekezőtökkel, melyet az alsóbbrendű népség-katonaság tarka táborra egészített ki, évtizedek ünnepnapjain át a jellegét, az eredetiségét adták meg a városház előtti keskenytérnek, a hová most jószagú rózsákat, külsővilágrészből hozott lapuleveleket és a jó ég tudná még, hogy micsoda fajta csokrétaikat ültetett a nemes tanács. Jólesz meg nem feledkezniök a *borostyánfáról sem*, legalább ha majd koszoruzni akarják a nem létező árvizet szabályozó polgármestert a Tóczó-Kondoros- és Kádár-árok részi birtokos polgárok, nem kell nekik borostyán levélért fáradni a mi derék Janatka műkertészünkhöz.

A szó nemes értelme szerint érte: nagy varázsló mester ez a Wolafka püspök. Az egyházfőpapi, az egyházközségi bokros teendőit oly mintaszertűen végzi, hogy nap nem nyughat le a nélkül, hogy ott ne áldozott volna a gondjára bizott Isten házában. De emellett a közügyekből sem vonja ki magát, a társas életben is méltólag tölti be jótékony és szellemi vezető szerepét. Csak a mult csütörtökön lezajlott felolvasó esték sikereire hivatkozunk. Ezen hazafias, mint izlésnemesítő, ösmeretterjesztő felolvasásoknak is Wolafka dr. volt a kezdeményezője és népszerűsítője; úgy hogy a közönség vágyva gondol azon őszelői csütörtök délutánra, midőn a piarista főgymnasium disztermében ismét kezdődnek ezek a kedves emlékü, maradandó hatású csütörtöki felolvasó esték.

Az évadot rekesztő VI. felolvasó est után nemcsak alkalomszerűleg, de szives szeretettel foglaljuk írásba ezt a néhány sornyi elösméret.

UJDONSÁGOK.

Halállal fenyegetett munkások.

Feljelentés a sztrájkolók ellen.

Régóta hallottuk már, hogy a sztrájkoló kefégyári munkások erőszakoskodnak azokkal szemben, akik dolgozni szeretnének és nem akarnak sztrájkolni tovább, de nem akartunk az eféle híresztelésnek hitelt adni. Most azonban kénytelenek vagyunk foglalkozni a dologgal, mert két feljelentést is tettek a mai napon az erőszakoskodók ellen a rendőrségen.

Az első panaszos Frank Péter, a Stern féle kefégyár gépmestere, aki a bérharc alatt is bejár a gyárba. A feljelentés szerint Kuj János, a Falk-gyár munkása megfenyegette, hogy meg fogják verni, ha bejár a gyárba. Kedden ugyanez a munkás, míg Frank oda volt, a nejét megfenyegette azzal, hogy leütik az orrát, ha nem tart velük, t. i. a sztrájkolókkal.

Frank a fenyegetéstől megijedt és kérte a gyárost, hogy úgy a gyárba menet, mint jövet adjon melléje két embert, mert fél, hogy a sztrájkolók beváltják a fenyegetéseket.

Panaszt emelt Danczi Józsefné, Nocsek Franciska is, aki 8 éve dolgozik a Falk-féle kefégyárban, de utóbb otthon dolgozott a sztrájk alatt is. A feljelentés szerint pénteken délben megjelentek a lakásán Molnár Sándorné, Házi Kata, Almási Julis sztrájkoló munkásnők, Kómives Károly és két ismeretlen sztrájkoló munkás, akik lepizskolták, szidalmazták, amért dolgozni mer. A megrémült asszony férje akkor ért haza és oly dühbe jött, hogy a legnyelvesebb Házi Kata munkásnőt kétszer arczul verte és az erőszakoskodókat kikergette a lakásából.

Arról is értesült a rendőrség, hogy sok munkás szivesen munkába állana már, de fél, mert a sztrájkbontókat halállal fenyegetik. Hétfőig különben el kell dölni a kérdésnek. Ha hétfőn a munkások nem állanak munkába, akkor azonnal ki kell venni könyveiket és az idegeneknek legkésőbb 48 óra alatt kell elhagyni a várost, mert ellenkezőleg a rendőrség tolonczoltatja őket illetőségi helyeikre.

Hétfőn Végh Gyula h. főkapitány felosztatja a sztrájkantányát és a két kefégyárban új munkásokkal megkezdődik újból a munka, még az üzem csökkentésével is. Ez azonban csak ideiglenes lesz, mert a gyárosok új munkásokkal fogják pótolni a hiányt.

Mint értesülünk, a munkások tekintélyes része hétfőn ismét hajlandó munkába állani az eddig elért engedmények mellett.

Pénteken reggel 8 órakor egyébként a Széchényi-utca végéről a Piacz és Kossuth utcán át a sztrájkoló munkások rendben vonultak fel az olajútóba, ahol kihirdették a főkapitány végzését.

Ma, szombaton délután a munkások a sztrájkantányán gyűlést tartanak.

— Az O. M. K. E. és a kamara.

Az országos magyar kereskedelmi egyesülés ügyét a debreczeni kamara teljes jóindulattal és rokonszenvvel hozta fel. Maga a kamara is belépett törzstagnak a szövetkezésbe, területén pedig egymásután alakulnak meg az Omke vidéki fiók szervezetei. Csak legutóbb alakult meg Szabolcs vármegye területére a nyiregyházi fiók, holnap vasárnap pedig a Szolnoki fiók tartja szervezködő ülését. Ezen az ülésen a Központ részéről Sándor Pál orsz. képviselő, a kamara részéről Szávay titkár vesz részt. A szövetkezés debreczeni szervezete május elején alakult meg.

A debreczeni székelytársaság folyó április hó 17-én délelőtt 11 órakor, a „Jogász és Tisztviselők Köre“ helyiségében Dégenfeld tér 2. sz. tartja évi rendes közgyűlését. Targysorozat: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 3 jelenlevő tag megválasztása. 2. Az elnök jelentése. 3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadásokról és a felmentvény megadása. 4. Székely Ferencz alelnök jelentése a színházban bemutatandó „Székely lakodalom“ ügyében. 5. Az évi költségvetés megállapítása. 6. Esetleges indítványok.

Hol áruljanak a gyümölcsök? A most életbe léptetett piaczi szabályrendelet által teremtett új rend ellen eddig csak a gazdasszonyok és az árusok panaszkodtak. Ma pedig már maga Végh Gyula rendőrfőkapitány is némi változtatást

kér tanácstól a piaci beosztáson. Nevezetesen azt javasolja, hogy a gyümölcsös kofák a Vecsey ház előtt, ahol az állandó nagy léghuzamot egészségek kockáztatása nélkül ki nem állhatják, helyeztessenek át a Piacz másik oldalára, a kereskedelmi akadémia előtt való térre. Amott pedig megszorított időben a kertészek árulhassanak. A cseléd és napszámos vásár helyéül pedig (nem a csicsogói embervásárt érti) a Degeföld palota és az Alföldi takarékpénztár háza előtt levő területet ajánlja kijelölni.

Gazdasági egyesületünk munkaterve. A debreczeni gazdasági egyesület június hó 12-én, vasárnap a Hortobágyon népies tenyésztő kiállítását és szarvasmarha kiállítását s jutalomdíj kiosztást rendez. — Tanulmányi kirándulást tart a pallagi gazdasági tanintézet gazdaságába és a debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet telepére. — Tanulmányi kirándulást rendez a veszprémi mezőgazdasági kiállítás megtekintése végett. — Munkatervébe folytatólag felveszi ez évben is mindazon kérdéseket, amelyek Debreczen mezőgazdaságának javára szolgálnak.

Terjed a kanyaró. Ez a veszedelmes gyermekbetegség, mely pár hét óta járványszerűen pusztítja a gyermekszobák ártatlan lakóit, ismét terjed és pedig folyton fokozottabb mértékben. Az eddig bejelentett esetek a százat meghaladják.

Fényes esküvő. Csighy Andor hosszupályi ref. lelkész és Mitrovics Aranka esküvője e hó 7-én ment végbe Sárospatakon. Egyike volt ez a legszebb esküvőknek, melyen a családtagok és rokonokon kívül a tisztelőknek, jóbarátoknak fényes sokasága vett részt. Ott volt ugyyszólván Patak elöljárója: a főiskola tanárkara, a lelkészek, az ifjuság, mintha annak a szeretetnek és becsülésnek adtak volna kifejezést, melylyel a megboldogult Mitrovics Gyula debreczeni lelkész, volt sárospataki professor iránt viseltettek életében s viseltetnek most emléke iránt. Az esketés a délelőtti órákban történt meg a pataki ev. ref. nagytemplomban, hol is a mátkapárt ős Kiss Áron püspök ifju lelkes segédlelkésze, Uray Sándor eskette össze szívéhez szóló szép beszéd kíséretében. Az esküvőt fényes ebéd, majd vacsora követte, hol az ifju pár boldogságára számtalan szép és érdekes köszöntők mellett ürültek a poharak. Csighy Andor kedves ifju feleségével s a család belső tagjaival pénteken indult Hosszupályiba, hol az ujonnan berendezett parokia várja az érkezőket. Utjukban néhány órára kiszálltak Debreczenben s ellátogattak a megboldogult apa, Mitrovics Gyula sírjához is. S a mennyasszony üde szép mennyasszonyi virágcsokrárt könnyek között tette le atyja sírjára. Az emlékeztetnek, a szeretetnek e meghatározó jelenete után indultak s érkeztek meg Hosszupályiba, boldogságuknak új fészkebe. Kísérje őket áldás az élet utain.

Hivatalvizsgáló főispán. Az új főispán Domahidy Elemér most kezdi vizsgálni a városi közigazgatás menetét. Szerencsétlen napon fogott hozzá az bizonyos. Pénteken. A rendőrfőkapitányon kezdődött hivatalvizsgálat és a bejelentő hivatalnál végződött. A hivatalvizsgálatban, amely egész délután tartott, részt vett Kovács József polgármester és Rásó István főispáni titkár.

Meghaltak. Harangozó Jánosné Balogh Juliánna ev. ref. 52 éves, Vásárhelyi István ev. ref. 67 éves nyugalmazott megyei hivatalnok, Szücs Eszter ev. ref. 8 napos csecsemő, özv. Bosznay Károlyné Lukács Mária róm. kath. 58 éves magánzónő, özv. Sivó Sándorné Budai Mária ev. ref. 79 éves magánzónő. Csiki Juliánna róm. kath. 16 hónapos csecsemő.

Eltiltott szer. A belügyminiszter szigorú rendeletben tudatta a hatóságokkal, hogy a Göcsey István a sertésvész elleni szer használatát és árusítását tiltotta.

Elhunyt vármegyei pénztárnok. Vásárhelyi Istvánnak, Hajdúvármegye nyugalmazott pénztárnokának az elhunytáról vettünk gyászlevelet, a mely mély fájdalommal tudatja a távolabbi rokonság nevében is, hogy a szeretett férj, jó apa, nagypapa, após, testvér és sógor, Vásárhelyi István Hajdúvármegye nyug. pénztárnoka folyó évi és hó 7-én, éjjel 11 órakor, 67 éves korában, házassága 36-ik évében hosszúságú szenvedés után meghalt. Hült tetemeit f. hó 9-én, d. u. 3 órakor József kir. herceg-u. 17. sz. háznál, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe fogják eltemetni. A temetést Dankó temetkezési intézete rendezi.

Székelylakodalom. A télen nem sikerült színrehozni a többször is említett székelylakodalmat. De mint látjuk, ez érdekes és pártolásra méltó eszme nem aludt el. A debreczeni székelytársaság lelkes vezetői ébrentartják és a következő meghívót bocsátották ki. Tisztelettel felkérjük czímet, hogy folyó év és hó 10-én délutáni 3 órakor a kereskedelmi akadémia disztermében, a „székely lakodalom“ ügyében tartandó értekezleten, — a midőn a szerep kiosztás is megtörténik, megjelenni szíveskedjék. Debreczen, 1904. április hó 6-án. A rendező bizottság nevében, Dobieczy Sándorné, Székely Ferencz.

Alvó ember a robogó vonat előtt. Az Ohat-Kócs—Tiszapolgár-vasúti vonalon nevezetes kaland esett. Nem mindennapi kaland ez a viczinálisok történetében sem. Itt ugyanis egy magyar, a ki bizonyosan jólismerte a viczinális vonat megfontolt haladását, merészet gondolt és a közelpokban az egyik fényes, enyhe napon a Fried Leó-féle cserepesi tanyánál kiült a sinek közé delemni. És olyan szerencsésen elaludt, hogy midőn a viczinális vaskerekű kocsisora és pöfögős mozdonya feltűnt a láthatáron, ezt sem vette észre, csak aludt és aludt a derék magyar, hiába vészpipolt neki a mozdonyvezető, a ki már messziről észrevette a sinek között szundító földit, az csak nem kelt fel a vaczkából. Meg kellett állítani a szelidmozgású vonatocskát és úgy kellett felrázni és félrehuzni a vonat utjából a mély álmu magyart, a kit most vasúti kihágás miatt vonnak felelősségre.

Daléstele. A kereskedő ifjak dalköre ma este tartja dal és zene estélyét a Bika szálloda disztermében: kezdete este 9 órakor. Belépti díj családjegy 3 személyre 4 korona, személyi jegy 2 korona. Pártoló és alapító tagok szabadjegyeiket használhatják.

Sorozás a megyében. A beérkezett hírek szerint a megyében megtartott sorozások eddigi eredményeképp Vámospercsen 32, Balmazújvároson 101 legényt soroztak be katonának.

Elhunyt hírlapíró. Néhány év előtt Debreczenben is robotolt **Simonyi József** kartársunk. A túlfeszített munka, amely a mi nehéz, elismerést sohasem arató robotunkkal jár, hamar kimerítette, megtörte. Az alig 29 éves fiatal ember áldozata is lett a pályájának. Haláláról az alábbi jelentést kaptuk: „Idősebb Simonyi József mint atyagy a maga, mint családja, továbbá az őszszes rokonság, a jóbarátok és ismerősök nevében, megszorodott szívvel jelenti fiának, ifjabb SIMONYI JÓZSEF hírlapírónak, e hó 6-án este fél 9-kor hosszúságú és kínos szenvedés után, életének 29-ik évében történt elhunytát. A megboldogultat e hó 8-án, pénteken délután helyezik végnyugalomra a Szent Rókus kórház halottas kamarájából. Már el is temették a szegény fiút, aki a közvéleményben fejezte be pályafutását, amely olyan szép annak, aki azt nézi, olyan keserves annak, aki húzza a hűség közszolgálat nehéz igáját.

Az üzleti szolgák bérmozgalma czímen megjelent és beküldött hírvonatkozólag a következő helyreigazítást vettük: „Tekintetes Szerkesztő Ur! A D. F. U. előző számában közlemény jelent, mely az üzleti szolgák állítólagos bérmozgalmát említi fel. Felkérjük a Tek. Szerkesztő Urat annak kijelentésére, hogy nevezett egyesületnek minden politikától menten, csupán a tagok betegsége alkalmából azok segélyezése, valamint ugy a gazdák, mint a szolgák érdekében állásközvetítés létesítése a czélja. Nagy Imre egyesületi pénztáros.“

Az orvos kihágása. Az a vér-lázító eset, a melyről már megemlékeztünk, a debreczeni járásbírósa előtt fog befejezést nyerni, ahová a rendőrség áttette az összes iratokat. Miután bűnügy nincs, háromféle kihágás miatt került vád alá dr. **Horváth Ferencz** volt bábaképző-intézeti orvos. Az 1879. évi XL. t. cz. 23. §-ába ütköző temetkezési rendszabály (ezt a szokás is helyettesíti) két rendbeli áthágása, amelyért 100—100 korona pénzbírság a legmagasabb büntetés, az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-ába ütköző közegészség elleni kihágás, amelyért 600—600 korona és végül az 1894. évi XXXIII. t. cz. 39. és 68. §-ába ütköző anyakönyvi kihágás, amelyért szinte 600—600 korona a legmagasabb pénzbüntetés. Miután az anyakönyvi kihágás elbírálása a járásbírósa elé tartozik, az fog ítéletet hozni ebben az ügyben. A nagyot botlott orvos tehát a 91. vagy 92. enyhítő §. alkalmazása esetén is elég enyhén fog bünhödni még az esetben is, ha a legszigorubb fegyelmi büntetéssel sújtja a belügyminiszter, ahová a fegyelmi ügy iratai felterjesztettek.

Szegényügyi bizottsági ülés. A város szegényügyi bizottsága péntek délután 4 órakor tartott ülést **Oláh Károly** tanácsnok elnöke alatt. A folyó segélyezési ügyeket intézték el.

TÁVIRATOK.

Károlyi Tibor temetése.

Károlyi Tibor gróf, volt főrendiházi elnök holttestét Abbaziából Budapestre szállították. A temetésen a kormányt Tisza István gróf képviseli.

Az államtitkár kényes ügye.

Serényi Bóla gróf kereskedelemügyi államtitkár Dédesen való megválasztása ügyében kérvényezőkre kérelmére a kuria elrendelte a bizonyítást a több rendbeli vesztegetési esetre, a szavazatok jogtalan visszautasítására vonatkozólag. A vizsgálattal a kassai ítélő táblát bízta meg. Előreláthatólag a vizsgálat végéig nem várja be az államtitkár, hanem lemond. Új választás esetleg a függetlenségi zászló győzelme bizonyos.

Vadállatias anya.

Bobrón Sulek Jánosné, akinek férje évek óta Amerikában van, 6 éves leánykáját, akit már hónapok óta éheztetett, bottal agyonverte.

Feleség gyilkos férj.

Liptószentmiklóson Jancsik Jánosné, aki állandó részegségéről volt nevezetes, holtan találták. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a férje verte agyon.

Agyonvert huszárkaplár.

Zsolnáról jelentik: Bogya Antal krasznai gazda Leiver János huszárkaplárt álmában meglepte és agyonverte. Tettének oka: féltékenység.

Elítélt nábob.

Az ítélőtábla felmentő ítéletével szemben a kuria a kadarkuti nábobot, Nagy Ákost hamis tanúzásra való rábírásért egy évi börtönre ítélte.

Színház.

Sursum Corda. (Színmű 4 felvonásban írta: Bosnyák Zoltán.) Az este adták először a debreczeni színházban az ismert nevű szerzőnek ezen legújabb, érdekes, költői szépségekben gazdag, de befejezetlen darabját. A darab a jelenben játszik s problematikus meséje ez: Gyulaffy László, (Palágyi L.) egy fölvilágosult s minden ízében némes gondolkodású, nagy, az emberiséget, a népet boldogító eszméktől áthatott ifjú gróf szerelemre lobbán egy egyszerű zsidó rabbi, Seth Áron (Sebestyén) leányába, Eszterbe (Menszáros). Azonban a társadalmi korlátok, a születés, a polgári állás lerombolhadan falakat építenek közéjük. Különösen ellenzi viszonyukat a gróf nevelő nagynénje, özv. gróf Gyulaffy Gézané, ki nem akarja, hogy a Gyulaffiak utolsó sarja a porból emeljen magához egy egyszerű zsidóleányt, másrészt a leány atyja, ki gyűlöli az ifjút, mert nem „közülök való.” László gróf mindamelllett a rabbi apai átka és a grófné kitagadása ellenére is nőül veszi szerelmét, lemondva önként előjogairól s a népek, kit nyomorúságában szeret, lesz képviselőjévé. Az özvegy grófné ármanykodása következtében azonban elveszti képviselőségét, küzd a nyomorral, míg felesége betegen, az apai átok s az önvád sulyától leverve vívódik a halállal. Így elhagyatva mindenkitől, egyedül állva, csak a szerelem ad nekik reményt s vigasztalást a jövőre. Itt aztán a cselekmény megszakad, a darabnak vége. — S a néző kielégítetlen lélekkel kérde: hol hát az igazság? . . . Hol a jutalom a nemesen és ártatlanul szenvedők számára? És itt a hibája a darabnak. A nő halálos beteg, minden pillanatban atyját várja, hogy neki megbocsásson, a férfi csüggedt, eszméi a fényes

égből aláhanyatlanak, csak a szerelem az, mely egy sugárt lop szívökbe, egymást átölelik, bölcselkednek s a függöny legördül. Különbö a darab úgy látszik, hogy nem is e két szív, hanem egy más eszmének érdekében íródott: a társadalmi egyenlőség, a testvériség, a születési előjogokat leromboló új eszme, a socialismus nemesen felfogott tanának érdekében. Valóságos hymnus némi jelenete s költői erő és lesújtó ítélet nyilvánul meg ott, hol a gazdagság és érzéketlen arisztokratia avult fölfogását bírálja. Az előadás a lehető legjobb volt. Ritkán láttunk még ily összevágó előadást. A szereplők egytől-egyig kifogástalanul játszottak. Különösen ki kell emelnünk Palágyi Lajost. Ez a fiatal ember művész a szó szoros értelmében. Játéka biztos, beszéde érthető, festése ólénk és eleven. Sok tapsot kapott s többször hívták a függöny elé. Osztozott sikerében Menszáros Margit is, ki ez estén meglepő higgadtan játszott. Jeszenszkyne, Csiky és Pataki szintén kitétek magokért. A darabnak számos előadást jósolunk.

B. M.

Bosnyák Zoltán levele. Az esti bemutatóra Makó Lajos szinigazgató meghívta Bosnyák Zoltán színműíróit is, aki azonban nem jöhetett, amiről az utolsó pillanatban értesítette az igazgatót. Ez is mutatja, hogy le akart jönni.

Komlóssy Emma vendégjátéka.

A debreczeni közönség bevezetett kedvence, Komlóssy Emma, a népszínház művésznője, három estén át fog vendégszerepelni Debreczenben. A vendégszereplésre vonatkozólag késő éjjel a következő hivatalos értesítést adta ki a színház igazgatósága.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Komlóssy Emma vasárnap Sárga csikó, hétfőn Lili, kedden Casanovában vendégként lép föl. Ennek folytán a vasárnap délutánra hirdetett „Piros bugyeláris” helyett az „Ocskay brigadéros” kerül színre. Jegyek a Komlóssy-estekre szombat d. u. 3 órától válthatók. A vasárnapi előadásra az A), a hétfőre a B), a keddre a C) bérlők jogai az előadások napjain minden nap d. e. 10 óráig tartatnak fent, kéretnek tehát a t. bérlők, bérelt helyeik iránt a jelzett ideig okvetlenül intézkedni, mert azontul bérlői jogaik figyelembe vehetők nem lesznek. Tévedések elkerülése végett arról is értesíti az igazgatóság a n. é. közönséget, hogy a „Sárga csikó” jegyei „sárga április 10”, a „Lili” jegyei „lila, április 11.” a „Casanova” jegyei „kék, április 12.” dátummal vannak ellátva.

Törvénykezés.

Kinevezések az ítélőtáblához.

A király dr. **Gajzágó Béla** debreczeni ítélőtáblai bírót a debreczeni ítélőtáblához tanácselnökké, **Kálmán Menyhért zilahi** és **Deák Ferencz** debreczeni törvényszéki bírákat pedig ugyancsak a debreczeni ítélőtáblához bírákká kinevezte.

Királysértő debreczeni könyv.

Lefoglalt kéziratok, elkobzott könyv.

Pár nap előtt jeleztük, hogy megjelent dr. **Királyi Péter** debreczeni ügyvéd „Vészkiáltások” című könyve a szegedi **Endrényi Lajos** könyvnyomtató czég kiadásában és a szegedi ügyészség már szerdán rátette a könyvre a kezét, amennyiben dr. **Taschler József** szegedi vizsgálóbíró az ottani ügyészség megkeresése alapján megjelent a nevezett szegedi nyomdában és az ott kapható példányokat lefoglalta. Miután azonban a kiadó már a könyvek legnagyobb részét és a kéziratot is elküldte Debreczenbe a szerzőnek, a szegedi ügyészség táviratilag hívta föl a debreczeni rendőrsé-

get úgy a kézirat, mint a könyvpéldányok elkobzására, miután a könyv királysértést és osztályelleni izgatást tartalmaz.

Késő éjjel után érkezett meg a távirati megkeresés. **Jeney Miklós** rendőrkapitány, a bünyügyi osztály vezetője még a hivatalban volt s azonnal kiadta az utasítást a kézirat és a könyvpéldányok elkobzására, ami hajnali 3 és 4 óra közt meg is történt.

Mile Pál rendőrfogalmazó, **Fejér Mihály** rendőrbiztos két rendőr kíséretében jelentek meg dr. **Király Péter** ügyvéd piacz-utca 46. sz. a. lakásán, ahol kínos meglepetést keltett az éjjeli látogatás.

Előkerült a könyv kézírata, vagy 40—50 példány beöle, azonkívül azok névsora, akik a könyvből tiszteletpéldányt kaptak. Ezek közt van **Tisza István** kormányelnök, gróf **Apponyi Albert**, **Wekerle Sándor**, báró **Bánffy Dezső**, **Kossuth Ferencz**, **Thaly Kálmán** és még számosan közéletünk számos kitűnősége. A rendőrség e névsort is elkobozta.

Természetesen *ily módon* némi nevezetességre tett szert a dr. **Király Péter** könyve, mint *tiltott és elkobzásra ítélt olvasmány*. Ez az érdeklődés azonban csak a meg nem ülepedett gondolkodású közönség beteges vágyakodása a tiltott után, semmi több. Egyenlő ez a szerző beteges hajlamaival, a feltűnési szereplés vágyával.

Szinte elképzelhető, mennyire kielégíti a szerzőt a hatalom erőszakossága, az éjjeli házkutatás, az elkobzás, a hajsza és végül a vértanúság, amely a közönséges halandók fölé emeli őt, a kiváló hazafit, a politikai író, aki az igazságért való küzdelemben nem retten vissza a különben kényelmes és kedélyes államfogháztól sem.

A doktor **Kálmár Antal** óriási sikere is bizonyára hozzájárult ahhoz, hogy élesebb tegye a szerző vészkiáltásait. Ez az élesség azonban nem a kiélesített igazság, hanem darabos, érdes, rendszertelenül össze visszazavart görömböcsés. Elérte azonban vele, hogy könyve a **Kálmár** könyvének sorsára jutott a — külsőségek tekintetében, ugyanint házkutatás, sajtóper, esküdtszéki tárgyalás, a kilátásban az államfogházal. Ez marandó emlék lesz a szerzőre nézve. De a könyve nyomot nem fog maga után hagyni, mint a **Kálmár Antalé**. Ez a különbség a kettő közt.

Egyébként a dr. **Király Péter** sajtóperében a szegedi esküdtszék bíróság fog ítélni és nem lehetetlen, hogy felmentő ítéletet hoz, hiszen manapság nincs szükség vértanukra.

Szerkesztői posta.

V. Gy. Nszeben. A levélért köszönet. **Mihály** megy a válasz. Az elmaradt lapszámot küldjük. — Csuli kutyácska a kályha mellett [mert itt még mindig fűteni kell!] szendereg, álmódzóván egy kifogyhatatlan tejes bögrécskéről. Ugyanis Csulika nagyon szereti a tejet.

F. Z. Békéscsaba. Sok a kérdés a levélben, éppen azért várnod kell, hogy az illő válasza időt szakítsunk. Egyébként itt a régi uton csammog ez a bivalyléptű saját külön kis világ. Haladunk egy kicsit és ha közben pocsolya akad az utunkba, hosszasan megfekszenek benne . . . Elődünk a régi dicsőség sirját borító mohatarakón. Hanem azért, ha belepustulunk is, úgy van jól minden, ahogy van. Szólj nekik igazat, bunkóval támadnak rád, mint reánk; hiszen ezt még magad is tudod.

Margit. A lap szerkesztése és a lap kiadása [kiadóhivatal] két különálló, de azért mégis szervesül összekapcsolódó és elválaszthatatlan intézmény. Rövid, bár talán nem egészen sikertelt hasonlat szerint a szerkesztőség olyasmiféle, mint katonáknál a vezérkar, mely vezeti, esetleg diadalra a — hadsereget; ámde a kiadóhivatal meg — ekkor — a hadbiztosi karnak felel meg, a mely gondoskodik a sereg el-

látásáról, intézi az anyagbeszerzést. Így tehát bár a kiadóhivatal más téren működik a szerkesztőségtől, mégis végeredményben: kiegészítik egymást, fentartják egymást. A kiadóhivatal által közrebocsátott hirdetőmennyre, utánajárva, megadjuk a választ. Mindenesetre tisztességes kenyérkereseti mód, bárha az őseket, nem alapítványi hely betöltése forogván fent, nem tekintik, hanem az ügyességet, a megbízhatóságot, mely bizonyos, de éppenséggel nem fejtő, irodai munkák végzéséhez kívánatlik meg. Ezt felsőbb iskolát végzett értelmes kisasszonyok könnyen végezhetik. A mi azon kedves kijelentését illeti, ha fiúnak született volna: kegyed is az újságírói pályára lépett volna, mi vén csontok, megilletődve olvastuk, de nem buzdítanánk reá.

Nyilttér.

SZOLYVAI ásványviz.

Elsőrendű szaktörfiak vegyelmzése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **kőszvény-, vese-, hólyag bajoknál, ugyszintén gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**
Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaeozokban. **Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!**
Borral igen üdítő ital!
Kapható minden jobb fűszerüzletben és az **Uradalmi ásványvizek bérletőségénél Szolyván (Bereg megye).**
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 221. Bérlet 159-ik szám (C)
Ma, Szombaton, 1904. évi április hó 9 én:
másodsor:

Sursum Corda!

Színmű 4 felvonásban. Irta: Bosnyák Zoltan.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Megérkeztek a

Tavaszi divat

remek ujdonságai

szövetek és selymekben.

Lusztig és Bán

fűszer-, liszt- és gyarmatáru nagykereskedése
Városi bérpalota, Simonffy-u. 2. szám.

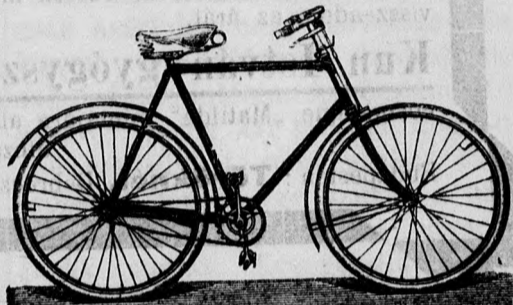
Ajánlja dusan felszerelt raktára't **mindennemű fűszercikkben.**

Olcsó ár, pontos kiszolgálás. Nagyváradi élesztő főraktár.

A Halmágyi Sámuel csödtömegéből megmaradt női kabátok, ernyők, blouzok, és még sok női divatáru cikkek darabonként mai naptól kezdve (csak néhány napig) birói árverésen (Piacz-utca 81. sz. üzlethelyiségben) eladottnak.

Dr. Szöllős Dezső
csödtömeggondnok.

Schweitzer Testvérek cég
varrógép és kerékpár áruháza Debreczen,
Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös ujjításokkal nagyválasztékban, raktárra megérkeztek meglepő **olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre** is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben. Nagy mechanikai javító műhely.

Több szép faju rózsák,

jegénye-akácok, Hárs, Platán, juhar, olaj, Bignonia, szomorurophora, eper, kórizs stb.

Diszbokrok: **Fenyők, Tuják**, önálló és szegély **Boscuszok**, oltott **laptarózsák, pöszméték**. Kaphatók ugy cserepes virágok, virágpalántok, kötészeti **diszmun-kák, koszoruk, csokrok**, a legjutányosabb árak mellett, a legszebb kivitelben készítettnek

Fehértói István

kertészeti telepén.

Szécsényi-utca végén. Posta-kert 11.

Gróf Degenfeld és maosi uradalmi kitünő teletlen tej és minden-nemű tejtermékek, ugy vizsont eladók, mint privát vevők részére, megrendelhető és pontosan hazaszállítatik.

Weinstein Jakob

„Debreczeni Tejcsarnokából“
Hatvan-u. 53.

Megjegyeztetik, hogy fenti uradalmak összes tehenei be vannak oltva, s tiszta **tuberkolus mentesek**, s amennyiben megbizonyult tény, hogy mindenféle beteg vagy tuberkolus teheneiktől eredő tejnek élvezése, a legtöbb betegségeknek a kuforrása is, **legyünk óvatosak**, honnan és milyen teheneiktől ered az általunk élvezett tej és más tejtermékek, **főleg kis gyermekeink érdekében tegyük ezt!**

Klein Sámuel — ezelőtt
Halmágyi Sámuel

női felöltők áruházában
megérkeztek a **tavaszi idényre**
a legújabb

női- és gyermek felöltők.

Óriási raktár.

Feltűnő olcsó árak.

Disznóbőr nyergesek, teljes lovagló felszerelések minden-nemű utazási cikkek **gyermek koszik, francia, angol, orosz illatszerek** és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, **férfi fehéreneműek, kalapok, nyakkendők**, séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

BORSOS KATA

műipar- és férfi divat áru raktárában

Debreczen, városház.

Aki olcsón, jól, praktikusán és modernül

épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához

DEBRECENBEN, Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozásokot vagy bármily építkezési munkákat helyben vagy vidéken **olcsón a legjobb kivitelben elvállal.** Épületekre törlesztéses kölcsönt eszközöl ki. Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. Építő iparosoknak előnyösen készít terveket, költségvetést stb.

20000 drb. nemes rózsató

a legkitünőbb fajokban kapható **műker-tészeti és rózsatelepemen**, a M. Á. V. főállomása mögött, a csolnakázó-tó mellett, (az u. n. Egyletkert.) **Virágsar-nokomban** (Piacz-utca 26. sz. Telefonszám 340.) mindenféle virágmunkák, csokrok, koszoruk stb. a legjutányosabb áron készítettnek.

A n. é. közönséget tisztelettel felkérem rózsatelepem szives megtekintésére.

Farkas Gyula,

műkertész, Debreczen.

A tudomány-egyetem klinikája gyógyczélokra elfogadta és használja
A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.

gyártmányait

Kiváló gyártmányaik

Kénszappan, Kénkátrány, Kátrány, Borax, Benzoe-, Chreolin-, Lanolin-, Iohliol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-, Epe, Salicyl-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók az egyedül tényleg **desinficiáló** és egyuttal a **legideálisabb toilette-szappan**.

Különlegességünk a Szent László szappan

Egyedül gyártói

a szab. Ásvány-, Hygiea-, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsirt, olajat, vagy bárminemű foltot hideg vízben is azonnal eltávolíthatnak a kézzől.

Kapható minden gyógyszerárban és még minden jobb fűszerüzletben és illatszer üzletben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy kisasszony lapunk kiadóhivatalában azonnal felvétetik. Írásbeli ajánlatokkal jelentkezzenek.

Ekszer javítás és bárminemű (vésnői) ötvös munkákkal jutányos árért vállal: Pintér Gusztáv Debreczen, Piacz-u. a főtözsde mellett. Órák, ékszerek és tajtékpipák nagy választékban. Törött arany és ezüst beavátatik.

Niklós és Markbrejt fiók üzletében Piacz-utca főtözsde mellett. Hallatlan olcsón beszerezhető kalapok, cipők, ingek, nyakkendők, pénz-, szivar- és cigaretta tárczák, séta botok, játékok, gyermek-kocsik, zománcz edények és számtalan itt fel nem sorolt áruk.

Egy jó módú áldozatkész fiatal magánzó egy csinos hölgygel óhajt ismeretséget kötni. Leveleket „Magánzó” czímen továbbít a kiadóhivatal.

Helyi ügynök felvétetik jó keresetre, czim a kiadóhivatalban.

Vakfoltos tükrök ujja öntését legolcsóbban vállalja Blatner Gyula üveg- és porcellán üzlete Debreczen, Piacz-u. 42. (a Hungariával szemben).

Új liszt raktár Debreczen Hatvan-utca 35. István gözmalmi és saját őrlelt búza és kétszeres lisztből nagy raktár. Borsó, lencse, bab, rizs, köles, lekvár stb. lehető legolcsóbban **Friedmann Lipót** katonai élelmezőnél.

Tanuló felvétetik Blatner Gyula üveg- és porcellán üzlete Debreczen, Piacz-u. 42.

Csak e hó végeig lehet olcsón kárlsbádi porcellán edényeket kapni. Debreczen, Piacz-utca 73.

Legjobb a valódi „Elefánt” mosó-sziksó. Óvakodjunk a hamis, értéktelen utánzatoktól. Kapható minden jobb fűszerkereskedésben.

Intelligens ügyes kereskedő segédek fényes keresetre tehetnek szert és állandó alkalmazást nyernek. Ajánlatokat „L. A.” jelige alatt a kiadóba kérünk.

Boreczet, kitűnő, házilag készült eladó. Czim: Hatvan-utca 9. a házmesternél.

Bodega (csinosan átalakítva) Rosner Mártonnál Piacz-u. 75. Naponta érkezik **friss vörös és válogatott szép felvágottak.** Mindenféle italok.

Kiadó többrendbeli lakás, esetleg az egész udvar. Csapó-utca 6. sz. a.

Valódi Egyiptomi cigaretták hüvelyek: „Nil”, „Amtie”, „Ramles” 100 db. 80 fillér. **Legújabb diák hüvely** parafás arany szópókával 30 fillér. Új King dohányfogóval 24 fillér, kapható **Mihály Sámuel** papirkereskedésében, Dréher-sörcearnokkal szemben.

Weidner József 46 év óta fennálló cipőüzlete, berendezés és 5 évi bérlettel családi körülmények miatt eladó.

Újságírók számára férfiak, nők és 14 évesnél idősebb gyermekek jó jövedelemre azonnal felvétetik. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Szépség, szépítés a jóizlés követelménye!

Művésznők, artistánék, irigyelt szépsége, megszerezhető, a Debreczenben is általánosan közkedvelté vált „Matild” szépítő szerek által. **Matild krém, Matild arczkenőcs,** a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimedlit, arczszőrt, pörzsenést biztosan eltávolít, kis tégli 1 korona, nagy tégli 1 korona 60 fillér. Ragya himlőhely kisimitására 1 tégli 4 korona.

Matild arczszépítő szappan, szóda nélkül a kenőcsökhöz konstruálva **Matild poudert,** ásványi anyagoktól ment ártalmatlan 3 színben, dobozza 1 és 2 korona. Tessék megpróbálni, ha nem használ, hiánytalanul visszaadom az árát.

Kun István gyógyszerész, első magyar „Matild” műlaboratoriuma (a párisi laboratorie cosmetique „Matilde” mintájára alapított 1895-ben, Budapest, Nefejejt-utca 23. sz.

Budapest: **Töröknél,** Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszerárban.

Szappan főző szóda

és

Denaturált szesz

legerősebb minőség

Fritsch Károly

fűszerárú üzletében

Főtér, a Bika szállodával szemben.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

Bömbön.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolja, milyen bevált és biztos hatású ez **köhögés, rekedtség, katharrus és elnyálkásodásnál.** E helyett ajánlottat utasítsunk vissza. Óvakodjunk utánzatoktól. Valódi csakis „Három fenyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér. Raktár **Tóth Béla** és dr. **Rothschnek W. Emil** urak gyógyszerárban.

Szabadalmazott önműködő permetező-készülékek

„Syphonia” szőlőtelepek

és komlóültetvények befecskendezéséhez,

a gyümölcsfákat károsító rovarok

a szegecs és tormáncs kiirtására,

valamint a levélbetegségek elleni védekezésre stb.

10 vagy 15 liter töltésű

Önműködő, hordozható permetezők

rézüsttel is,

petroleum-vegyítő-készülékkel, vagy anélkül; kocsira szerelt, önműködő permetezők gyártatnak és szállítatnak különlegesség gyanánt

MAYFARTH PH. és Ta.

mezőgazdasági gépgyárak, borsajtók és gyümölcs-értékesítő-gépek különlegességi gyáral által

BÉCS, II. Taborstrasse 71. sz.

Kimerítő árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszonteladók keresetnek.